

**RTU studiju kurss "Fizika"**

0J000 Latvijas Jūras akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	LJA203
Nosaukums	Fizika
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītbspēks	Zigurds Strīgelis - Docētājs
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV, EN
Anotācija	Studiju kursā tiek apskatītas galvenās nodaļas: kinemātika, dinamika, mehāniskās svārstības un viļņi, molekulārā fizika un termodinamika, elektrostatika, elektrodinamika, kvantu statika, elektromagnētisms, optika, kvantu mehānika, ieskats mūsdienu fizikā. Nepilna laika neklātienēs studijas tiek organizētas pēc individuāli izstrādāta studiju plāna.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis ir veidot studentiem izpratni par fizikālajiem procesiem un likumsakarībām dabā un tehniskajās ierīcēs, iemācīt noteikt un aprēķināt dažādus sistēmas parametrus. Studiju kursa uzdevumi: 1. Nodrošināt zināšanas par svarīgākajiem vispārīgās fizikas un fizikas atsevišķo nozaru likumiem. 2. Nodrošināt, lai studējošie mācētu noteikt dažādu fizikālo un tehnisko sistēmu parametrus eksperimentāli un aprēķinu ceļā. 3. Nodrošināt kuģu sardzes virsnieka kompetences līmeni, atbilstošu fizikālo procesu un likumsakarību izpratni.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Studenti izstrādā vienu komplekso darbu pēc izvēles par vienu no studijas kursa tēmām, kurām ir jābūt saistītām ar jūrmieciņas meteoroloģijas, kuģu uzbūves, kuģošanas drošības, navigācijas līdzekļu vai sakaru līdzekļu kursu problemātiku. Kompleksais darbs ietver divus galvenos uzdevumus: 1. Izvēlēta fizikas kursa tēmas izstrādāšana izmantojot teorētisko literatūru, terminoloģiju, veicot aprēķinus, eksperimentus. 2. Izstrādātā darba prezentēšana un aizstāvēšana. Studenti izstrādā divus mājasdarbus, vērtējums ieskaitīts vai neieskaitīts. Par tādām pašām tēmām jāuzraksta 2 kontroldarbi auditorijā. Darbs tiek izstrādāts plānveidīgi, sadarbībā ar mācītbspēku gan praktisko nodarbību laikā, gan arī individuālajās konsultācijās. Izstrādātos darbus studējošie prezentē praktiskajos darbos.
Literatūra	Obligātā / Obligatory: 1. Fizika A.Valtera redakcijā. Rīga; Zvaigzne, 1992. 2. Fizika LJA studentiem, 2011. 3. Laboratorijas darbi fizikā. LJA metodiskie materiāli. Papildu / Additional: 1. R. Vilmansone, M. Ārmanis. Fizikas uzdevumi. LJA, 2014. 2. M. Jansone u.c. Uzdevumu krājums vispārīgajā fizikā. Rīga: RTU, 2000. 3. M. Ārmanis. Fizika. Uzdevumi patstāvīgajam darbam. LJA, 2015. 4. M. Ārmanis. Fizika. LJA metodiskie norādījumi. I, II, III daļa. LJA, 2012. 5. A. Apinis, FIZIKA. Rīga, "Zvaigzne", 1972, e-grāmata 6. R. Grabovskis, FIZIKA. Rīga, "Zvaigzne", 1983. 7. J. Platacis, ELEKTRĪBA. Rīga, "Zvaigzne", 1985. 8. O. Students, ОПТИКА. Rīga, "Zvaigzne", 1971. 9. Т. Трофимова, КУРС ФИЗИКИ. Москва, "Высшая школа", 2003. 10. Hugh D. Young, Roger A. Freedman, UNIVERSITY PHYSICS. USA, QC21.2Y67, 2000, pp.1513. 11. FIZIKA. A. Valtera redakcijā. Rīga, "Zvaigzne", 1992, 733 lpp. 12. T.L.Lowe, J.F.Rounce. Calculation for A-level Physics, Fourth edition, 2002. 13. Keith Johnson. Physics for You, 5th edition, Oxford university press, 2016- www.physicsforyou.co.uk 14. Feynman R., Leighton R., Sands M. The Feynman Lectures on Physics, (online edition), The Feynman Lectures Website, September 2013 (http://feynmanlectures.caltech.edu/) Citi informācijas avoti/ Other sources of information: 1. E-mācību portāli: Fizikas programma (mācību grāmatas, uzdevumu krājumi, rokasgrāmatas). 2. www.soma.lv - Fizika. 3. www.uzdevumi.lv - Fizika. 4. www.fizmix.lv 5. https://maconis.zvaigzne.lv/ - Fizika. 6. https://www.siic.lu.lv/-atbalsta_materiāli_fizikā . 7. DZM materiāli KhanAcademy https://www.khanacademy.org/science/physics 8. PhET Interactive simulations for science and math https://phet.colorado.edu/en/simulations/category/physics
Nepieciešamās priekšzināšanas	Studiju kurss balstās uz augstākās matemātikas studiju kursu un tiek izmantots jūrmieciņas meteoroloģijas, kuģu uzbūves, kuģošanas drošības, navigācijas līdzekļu, sakaru līdzekļu studiju kursu apgušanā.

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Fizikālie lielumi, to mērvienības, tiešie un netiešie mērījumi, kļūdas.	2	4	2	4
Kinematika, virzes un rotācijas kustības kinematika.	4	3	4	3
Dinamika, Ņūtona likumi, spēku veidi, darbs, enerģija, cieta ķermeņa rotācija.	8	2	8	2
Mehāniskās svārstības un viļņi, rimstošās un uzspiestās svārstības.	4	2	4	2
Molekulāri kinētiskās teorijas un termodinamikas pamati, siltumietilpība, iekšējā enerģija, entropija, termodinamikas likumi, Karno cikls, siltuma mašīnas.	6	5	6	5
Elektrostatika, elektriskais lauks vakuumā, elektriskais lauks dielektriķos, vadītāji elektriskā laukā, elektrostatiskā lauka enerģija.	2	2	2	2
Elektrodinamika, elektriskā strāva, metālu vadītspēja no metālu klasiskās elektronu teorijas viedokļa, lektriskās strāvas likumi.	4	2	4	2
Elektromagnētisms, magnētiskais lauks vakuumā, magnētiskais lauks vielā, elektromagnētiskā indukcija, elektromagnētiskā lauka enerģija, Maksvela elektromagnētiskā lauka teorija. Nobīdes strāva, Maksvela vienādojumi elektromagnētiskam laukam integrālā un diferenciālā formā, elektromagnētiskās svārstības, elektromagnētiskie viļņi (EMV).	6	4	6	4
Optika, fotometrija, optiskie instrumenti. EMV mijiedarbe ar vielu. Gaismas īpašības - atstarošanās, laušana, dispersija, interference, difrakcija, polarizācija. Hologrāfija. Siltuma starojums, fotoelektriskais efekts, gaismas spiediens. Komptona efekts.	4	6	4	6
Kvantu mehānikas elementi.	4	2	4	2
Klasiskās mehānikas pielietošanas robežas. Nenoteiktības sakarība. Nenoteiktību sakarību pielietošana.	4	0	4	0
Kopā:	48	32	48	32

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
<p>Zināšanas.</p> <p>Demonstrē svarīgāko jēdzienu, fundamentālo likumu, principu, teoriju zināšanas un izpratni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vispārīgajā fizikā (mehānikā, termodinamikā, optikā, elektromagnētismā, cietvielu fizikā kvantu fizikā); - lietiskajā fizikā (nanotehnoloģijās vai materiālu apstrādes tehnoloģijās); - augstākajā matemātikā un datorzinātnēs. <p>Demonstrē zināšanas fizikas eksperimentu un fizikālo mērījumu metodikā, kā arī fizikas zināšanu praktiskā lietojuma aspektā.</p>	<p>Metodes: kompleksais patstāvīgais darbs, mājasdarbi, kontroldarbi, eksāmens.</p> <p>Kritēriji: spēja orientēties dažādu veidu fizikas likumos. Spēja veikt konkrētus skaitliskus aprēķinus.</p>
<p>Prasmes.</p> <p>Darbā ar informāciju spēj:</p> <ul style="list-style-type: none"> - iegūt, atlasīt, analizēt, un apkopot informāciju dažādos informācijas avotos; - argumentēti diskutēt par fizikāla satura un atsevišķām inženiertehniskām problēmām un to risinājumiem; - lietot datorprogrammas fizikālo procesu modelēšanā. <p>Veicot pētījumus, spēj:</p> <ul style="list-style-type: none"> - saskatīt pētījuma problēmas; - plānot un organizēt savu patstāvīgo radošo un pētniecisko darbību; - droši lietot fizikālās ierīces un aparāturu; - iegūt, apstrādāt un analizēt pētījumos iegūtos datus, izvērtēt to ticamību; - datu apstrādē lietot informācijas tehnoloģijas; - apkopot un prezentēt pētījuma rezultātus, izklāstīt tos gan speciālistiem, gan nespeciālistiem. 	<p>Metodes: kompleksais patstāvīgais darbs, mājasdarbi, kontroldarbi, eksāmens.</p> <p>Kritēriji: spēja ar kritiski reflektējošu izpratni patstāvīgi un praktiski izmantot apgūto teoriju un zinātnisko informāciju, sadarbībā ar citiem strādāt un risināt problēmsituācijas.</p>
<p>Kompetences.</p> <p>Patstāvīgi spēj:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analizēt un risināt fizikas un tās pielietojumu pamatproblēmas; - saskatīt fizikas lietojuma iespējas inženierzinātnēs un citās zinātnes nozarēs; - iepazīties ar informāciju un komunikāciju tehnoloģiju jaunumiem un saskatīt to izmantošanas iespējas savā profesionālajā un pētnieciskajā darbā; - uzņemties iniciatīvu un atbildību, parādot zinātnisku pieeju problēmu risināšanā, kā arī sadarboties un strādāt komandā; - rast radošus risinājumus mainīgos un neskaidros apstākļos; - izvērtēt savas profesionālās darbības ietekmi uz vidi un sabiedrību. 	<p>Metodes: kompleksais patstāvīgais darbs, mājasdarbi, kontroldarbi, eksāmens.</p> <p>Kritēriji: spēja izskaidrot ar fiziku saistītas dabas parādības.</p> <p>Spēja formulēt, kritiski analizēt un argumentēti pamatot pieņemtos lēmumus un risinājumus.</p>

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Kompleksais patstāvīgais darbs	20
Mājasdarbi	10
Kontroldarbi	30
Eksāmens	40
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt. d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	1.5	0.5	0.0		*	